

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås en ändring av inkomstskattelagen. Det föreslås att maximibeloppet för det avdrag för inkomstens förvärvande som beviljas i inkomstbeskattningen höjs från 590 euro till 620 euro. Dessutom föreslås att maximibeloppet för förvärvsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen höjs från 2 550 euro till 3 550 euro.

Den sedvanliga och skäligen förmån som hela personalen får i form av de sedlar för motionsändamål som arbetsgivaren bekostar föreslås bli en skattefri sedvanlig personalförmån.

Dessutom föreslås i propositionen att de maximibelopp som överförs till en idrottsutövarfond samt det skattefria maximibeloppet för strejkunderstöd skall höjas. Hushållsavdraget skall inte beviljas för självriskandelen som ansluter sig till servicesedlar inom social- och hälsovård.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 2004 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2004.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Lindring av beskattningen av förvärvsinkomster

De föreslagna höjningarna av avdraget för inkomstens förvärvande och förvärvsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen hänför sig till den lindring av beskattningen av förvärvsinkomster som regeringen föreslår för 2004. Skattelindringen i sin helhet och dess ekonomiska verkningar presenteras i regeringens proposition med förslag till lag om skatteskalorna för 2004 som avlåts i samband med budgetpropositionen för 2004.

Avdrag för inkomstens förvärvande

I 95 § inkomstskattelagen (1535/1992) ingår bestämmelser om avdrag för inkomstens förvärvande. Enligt paragrafen får den skatt-

skyldige från sin löneinkomst dra av 590 euro såsom avdrag för inkomstens förvärvande, dock högst beloppet av löneinkomsten. Avdraget beviljas såväl i stats- som i kommunalbeskattningen. Avdraget för inkomstens förvärvande täcker, såsom namnet säger, de utgifter som föranleds av förvärvande eller bibehållande av inkomst till det belopp som motsvarar avdragets maximibelopp. Medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer, avgifter till arbetslöshetskassor samt kostnaderna för resor mellan bostaden och arbetsplatsen dras likväl av separat.

Det föreslås att maximibeloppet av avdraget för inkomstens förvärvande höjs med 30 euro, dvs. från 590 euro till 620 euro om året.

Förvärvsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen

I 105 a § inkomstskattelagen bestäms om förvärvsinkomstavdraget vid kommunalbe-

skattningen. Avdraget räknas på den skattskyldiges skattepliktiga löneinkomst, förvärvsinkomst av annat arbete, uppdrag eller tjänst som utförts för en annans räkning, bruksavgifter som anses utgöra förvärvsinkomst, förvärvsinkomstandel av utdelningsbar företagsinkomst samt förvärvsinkomstandel av näringsverksamhet eller jordbruk för delägare i sammanslutning. Avdraget utgör 40 % av det belopp varmed inkomsterna överstiger 2 500 euro upp till ett inkomstbelopp av 7 230 euro och 14 % av det belopp som överstiger detta. Maximibeloppet för avdraget är dock 2 550 euro. När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 14 000 euro, minskar avdraget med 3,5 % av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger 14 000 euro. När nettoförvärvsinkomsten är något mer än 88 000 euro beviljas inget förvärvsinkomstavadrag.

Syftet med förvärvsinkomstavadraget vid kommunalbeskattningen är att sporra småinkomsttagare att söka arbete och skaffa sig extra inkomster, och en ökning av avdraget lindrar beskattningen i synnerhet när det gäller låga löne- och företagarinkomstnivåer. Det föreslås att den första procentsatsen för avdraget höjs från 40 % till 47 % och den andra från 14 % till 23 %. Dessutom föreslås att avdragets maximibelopp höjs från 2 550 euro till 3 550 euro. Det föreslås också att avdraget minskar med 4 % i stället för nu gällande 3,5 %.

1.2. Motionsnedlar som bekostas av arbetsgivaren

Enligt 69 § 1 mom. 4 punkten *inkomstskattelagen* anses inte som skattepliktig inkomst sedvanliga och skäliga förmåner som anställda och personer som får pension för tidigare anställning hos arbetsgivaren erhåller av denne och som utgörs av rekreations- eller hobbyverksamhet som arbetsgivaren ordnar. Vid tolkningen av bestämmelsen enligt beskattningspraxis har man lagt särskild vikt vid den formulering i lagen enligt vilken verksamheten skall ordnas av arbetsgivaren. Det är tydligast fråga om verksamhet som arbetsgivaren ordnar i sådana fall där arbetsgivaren överlåter egna utrymmen eller t.ex. hyr utrymme av utomstående för rekreations-

eller hobbyverksamhet. När arbetsgivaren till sina egna anställda köpt och överlåtit t.ex. biljetter till en motions- eller simhall har det ansetts vara fråga om idrotts- och motionsverksamhet som ordnas av arbetsgivaren. Däremot har inte idrotts- och motionsverksamhet som ordnas med hjälp av olika slags motionsnedlar ansetts vara en skattefri personalförmån som ordnas av arbetsgivaren. Vid användning av motionsnedlar kan arbetstagaren välja tidpunkten när han eller hon idrottar och också välja mellan olika idrottsanläggningar och idrottsgrenar, varför det vid användningen av motionsnedlar snarare har ansetts vara fråga om finansiering av arbetstagarnas egna levnadskostnader.

Det är tydligast fråga om finansiering av arbetstagarens levnadskostnader i sådana fall där arbetsgivaren i pengar ersätter arbetstagarna för kostnaderna för deras idrottsutövande. Det är då fråga om stödjande av verksamhet som sker på arbetstagarens eget initiativ och det kan inte anses som verksamhet som ordnas av arbetsgivaren.

Numera ordnar arbetsgivarna allt oftare idrotts- och motionstjänster med hjälp av olika slags motionsnedlar. Det kan t.ex. vara fråga om tryckta motionsnedlar, motionskuponger eller motionskort som man kan ladda pengar på. I och med att motionsnedlarna blivit allt vanligare säljer många idrottsanläggningar i dag inte ens biljetter som kan användas vid endast en idrottsanläggning. Fördelen med motionsnedlar är bl.a. att de administrativt sett är ett enkelt sätt för arbetsgivaren att ordna idrotts- och motionsverksamhet. Även om motionsnedlar berättigar innehavaren att välja idrotts- och motionstjänster bland flera olika alternativ kan användningen av dem inte direkt likställas med användning av pengar, förutsatt att användningen av nedlarna övervakas tillräckligt. Skattepliktigheten i fråga om motionsnedlar motsvarar sålunda inte avsikten med lagen, eftersom avsikten varit att skattefriheten i fråga om en förmån inom rekreationsverksamhet avgörs av verksamhetens skälighet och sedvanlighet, inte det tekniska sätt på vilket verksamheten ordnas.

I propositionen föreslås att man i 69 § 1 mom. 4 punkten också skall nämna motionsnedlar som bekostas av arbetsgivaren.

Motionssedlar som finansieras av arbetsgivaren för hela personalen kan anses som en skattefri förmån om den erhållna förmånen är sedvanlig och skälig. På så sätt behöver arbetsgivaren inte nödvändigtvis ordna ett tillfälle för hela personalen att utöva idrott på samma gång eller skaffa biljetter till en enskild idrottsanläggning, utan det kan också accepteras att arbetstagaren själv väljer tidpunkten för utövandet genom att använda motionssedlar som bekostas av arbetsgivaren. I praktiken kan arbetstagaren välja bland de idrottsanläggningar som har ingått ett avtal med den aktör som tillhandahåller motionssedlarna och sålunda accepterar motionssedlar som betalningsmedel.

En förutsättning för att användningen av motionssedlar skall accepteras är att man vid användningen av sedlarna kan försäkra sig om att sedeln används av en arbetstagare som fått sedeln av sin arbetsgivare. Användningen av sedlarna måste därför kontrolleras på ett ändamålsenligt sätt så att endast den som är berättigad till sedeln kan använda den och att anonyma eller överlåtna sedlar inte kan accepteras. Motionssedlar kan inte bytas om pengar och det kan inte få i retur pengar om servicen underskrider motionssedlans värde. Dessutom förutsätts att sedlarna inte kan användas för sådan idrottsverksamhet som inte kan anses sedvanlig och skälig. Sådana motionsformer som finländarna i allmänhet utövar kan anses vara sedvanlig motion. Hittills har ett årligt belopp på omkring 200 euro per arbetstagare enligt rättspraxis ansetts vara en skälig förmån. Förmånen skall kunna utnyttjas av hela personalen och det får inte vara fråga om ersättning för någon viss arbetsprestation eller tjänst. Dessutom skall verksamheten fortfarande vara idrotts- och motionsverksamhet som erbjuds av arbetsgivaren.

1.3. Strejkunderstöd

Enligt 88 § inkomstskattelagen anses som skattefri inkomst strejkunderstöd eller annat därmed jämförbart understöd om högst 12 euro per dag som med anledning av stridsåtgärd har erhållits från en arbetsmarknadsorganisation. Maximibeloppet för skattefritt

strejkunderstöd har från och med år 1992 varit 70 mk per dag. Från och med år 2002 har beloppet varit 12 euro per dag.

Inkomstnivån har sedan år 1992 stigit med ungefär en tredjedel. I propositionen föreslås att gränsen för skattefritt strejkunderstöd höjs till 16 euro, varvid det i förhållande till inkomsterna är på samma nivå som år 1992. I regeringens ställningstagande den 18 november 2002 till det uppnådda förhandlingsresultatet om ett inkomstpolitiskt avtal för 2003—2005 har man förbundit sig att höja gränsen för skattefritt strejkunderstöd.

1.4. Periodisering av idrottsinkomst

Bestämmelserna om periodisering av idrottsinkomst togs in i inkomstskattelagen år 1999. Som en idrottsutövares inkomst under skatteåret betraktas enligt bestämmelserna om periodisering av idrottsinkomst inte den del av den inkomst han eller hon haft direkt med anledning av idrottsutövandet som enligt vissa villkor har betalats till en träningsfond eller idrottsutövarfond. Idrottsinkomst som betalats in till en träningsfond kan användas för täckande av utgifter som under skatteåret uppkommit av idrottsutövande och träning. Det belopp som vid utgången av ett skatteår finns i träningsfonden betraktas till den del som överstiger 20 000 euro som skattepliktig förvärvsinkomst för skatteåret. Genom idrottsutövarfonden kan en idrottsutövare förbereda sig för tiden efter idrottskarriären. De medel som överförs till en idrottsutövarfond inkomstförs under den period om minst fem och högst tio år som följer på avslutandet av idrottskarriären. Idrottsutövaren har rätt att av sin idrottsinkomst skattefritt till en idrottsutövarfond överföra högst 20 %, beräknat på idrottsinkomstens bruttobelopp, dock högst 25 000 euro per år.

De nu gällande bestämmelserna om periodisering av idrottsinkomst har fungerat rätt väl. I vissa fall har dock de maximibelopp som får överföras till en idrottsutövarfond visat sig vara låga. I propositionen föreslås att man skattefritt till en idrottsutövarfond skall få överföra högst 30 % av idrottsinkomstens bruttobelopp, dock högst 50 000 euro per år. Målet är att idrottsutövare som är framgångs-

rika men som förtjänar bra endast under en relativt kort tid bättre än nu skall kunna förbereda sig för tiden efter idrottskarriären.

1.5. Hushållsavdrag

Kommunen sköter i allmänhet de socialvårdstjänster som hör till den antingen genom att producera tjänsterna själv eller köpa tjänster från utomstående. Enligt den nya 5 punkten i 4 § 1 mom. lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992) kan kommunen sköta uppgifter inom social- och hälsovården genom att tillhandahålla en servicesedel. Närmare bestämmelser ges i det nya 2 mom. i 12 § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) samt i det nya 3 a kap. i socialvårdslagen (710/1982). Med servicesedeln kan klienten köpa de tjänster han eller hon behöver av en serviceproducent som godkänts av kommunen. I sådana fall ger kommunen som arrangör av servicen klienten en sedel och serviceproducenten fakturerar kommunen för det belopp sedeln är värd. Klienten betalar i allmänhet skillnaden mellan sedelns värde och tjänstens pris som självkostnadsandel.

Vid användningen av servicesedlar kan klienten själv välja serviceproducent bland de producenter som kommunen godkänt. Inom hemservicen kan den självriskandel som klienten skall betala variera beroende på serviceproducent. Om klienten t.ex. väljer en producent som håller hög kvalitet på sina tjänster men är dyrare än andra producenter, står klienten själv för merkostnaden. Inom övrig social- och hälsovårdsservice motsvarar klientens självriskandel beloppet av den nuvarande klientavgiften. För den kostnad som självriskandelen orsakar klienten skall inte beviljas hushållsavdrag, eftersom avsikten med hushållsavdraget är att stöda sådana tjänster som inte understöds av samhället via andra kanaler. Beviljande av hushållsavdrag skulle leda till att dessa tjänster får stöd från två håll. Eftersom de stöd som utgör hinder för beviljandet av hushållsavdrag uttömmade räknas upp i 127 a § 3 mom. *inkomstskattelagen* föreslås i propositionen att servicesedlar som beviljas av kommunen för social- och hälsovård skall fogas till detta lagrum.

Om en klient helt på egen bekostnad köper tilläggstjänster av samma serviceproducent handlar det inte till denna del om samma arbetsprestation, även om tilläggstjänsten skaffas hos samma serviceproducent. Sålunda utgör en servicesedel som beviljats av kommunen för social- och hälsovård inte något hinder för beviljandet av hushållsavdrag för de kostnader som åsamkats den skattskyldige av andra tjänster som anskaffats hos samma serviceproducent. Till denna del är det skäl att separat utreda förutsättningarna för beviljande av hushållsavdrag.

2. Propositionens verkningar

Ändringen av avdraget för inkomstens förvärvande och förvärvsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen är ett led i den skattelindring som regeringen föreslår för 2004. De ekonomiska verkningarna av lindringen har utretts i den proposition med förslag till lag om skatteskalorna för 2004 som hänförs till budgetpropositionen för 2004.

Genom ändringen beträffande sedvanliga personalförmåner skapas klarhet i den rådande rättssituationen i fråga om motionssedlar som bekostas av arbetsgivaren. Propositionen kommer troligen att sporra arbetstagarna att i större utsträckning än tidigare använda sig av motionsmöjligheter som erbjuds av arbetsgivaren eftersom arbetstagaren med hjälp av motionssedlarna friare kan välja idrottsanläggning och tidpunkten för idrottsutövandet. Om användningen av motionssedlar accepteras placeras också små företag i en mera jämlik ställning i förhållande till sådana stora företag som har möjlighet att erbjuda arbetstagarna motionsutrymmen inom det egna företaget. Små företag är i praktiken alltid tvungna att anskaffa motionstjänster utanför företaget.

Höjningen av maximibeloppet för skattefritt strejkunderstöd beräknas inte i praktiken medföra några offentligeconomiska verkningar.

Höjningen av de maximibelopp som får överföras till en idrottsutövarfond beräknas inte medföra några betydande ekonomiska verkningar eftersom de belopp som överförs till idrottsutövarfonder i medeltal är lägre än de nuvarande gränserna.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet.

4. Samband med andra propositioner

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 2004 och avses bli behandlad i samband med den.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av år 2004.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 69 § 1 mom. 4 punkten, 88 §, 95 § 1 mom. 1 punkten, 105 a § 2 mom., 116 c § 1 mom. och 127 a § 3 mom.,

av dessa lagrum 88 § och 116 c § 1 mom. sådana de lyder i lag 896/2001, 95 § 1 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 1360/2002, 105 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 606/2003 samt 127 a § 3 mom. sådant det lyder i lag 995/2000, som följer:

69 §

Sedvanlig personalförmån

Som skattepliktig inkomst anses inte, om inte något annat följer av vad som stadgas ovan, sedvanliga och skäligen förmåner som anställda och personer som får pension för tidigare anställning hos arbetsgivaren erhåller av denne och som utgörs av

4) rekreations- eller hobbyverksamhet som arbetsgivaren ordnar och som sådan kan också anses motionssedlar som arbetsgivaren bekostar,

88 §

Strejkunderstöd

Skattepliktig inkomst är inte strejkunderstöd eller annat därmed jämförbart understöd om högst 16 euro per dag som med anledning av stridsåtgärd har erhållits från en arbetsmarknadsorganisation.

95 §

Avdrag för inkomstens förvärvande

Den skattskyldige får från sin löneinkomst dra av

1) såsom avdrag för inkomstens förvärvande 620 euro, dock högst löneinkomstens belopp,

105 a §

Förvärvsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen

Avdraget utgör 47 procent av det belopp varmed de inkomster som avses i 1 mom. överstiger 2 500 euro upp till ett inkomstbelopp av 7 230 euro och 23 procent av det belopp som överstiger detta. Avdraget är dock högst 3 550 euro. När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 14000 euro, minskar avdraget med 4 procent av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger 14 000 euro.

116 c §

Idrottsutövarfond

En idrottsutövare, vars idrottsinkomst för skatteåret uppgår till minst 9 400 euro före avdrag av utgifter för inkomstens förvärvande eller bibehållande, har rätt att av sin idrottsinkomst skattefritt till en idrottsutövarfond överföra högst 30 procent, beräknat på idrottsinkomstens bruttobelopp, dock högst 50 000 euro per år.

127 a §

Hushållsavdrag

Hushållsavdrag beviljas inte, om för samma arbetsprestation har erhållits stöd för när-

stående vård, servicesedel som beviljats av kommunen för social- och hälsovård, stöd som avses i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn, sysselsättningsstöd eller arbetsmarknadsstöd som betalas till arbetsgivare. Avdrag beviljas inte heller på basis av arbete för underhåll eller ombyggnad av bo-

stad, om reparationsunderstöd för reparation av bostaden har beviljats av statens eller något annat offentligt samfunds medel.

Denna lag träder i kraft den _____ 200 .
Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för år 2004.

Helsingfors den 16 september 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Finansminister *Antti Kalliomäki*

Lag**om ändring av inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 69 § 1 mom. 4 punkten, 88 §, 95 § 1 mom. 1 punkten, 105 a § 2 mom., 116 c § 1 mom. och 127 a § 3 mom., av dessa lagrum 88 § och 116 c § 1 mom. sådana de lyder i lag 896/2001, 95 § 1 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 1360/2002, 105 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 606/2003 samt 127 a § 3 mom. sådant det lyder i lag 995/2000, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

69 §

Sedvanlig personalförmån

Som skattepliktig inkomst anses inte, om inte något annat följer av vad som stadgas ovan, sedvanliga och skäliga förmåner som anställda och personer som får pension för tidigare anställning hos arbetsgivaren erhåller av denne och som utgörs av

4) rekreations- eller hobbyverksamhet som arbetsgivaren ordnar,

4) rekreations- eller hobbyverksamhet som arbetsgivaren ordnar *och som sådan kan också anses motionssedlar som arbetsgivaren bekostar,*

88 §

Strejkunderstöd

Skattepliktig inkomst är inte strejkunderstöd eller annat därmed jämförbart understöd om högst 12 euro per dag som med anledning av stridsåtgärd har erhållits från en arbetsmarknadsorganisation.

88 §

Strejkunderstöd

Skattepliktig inkomst är inte strejkunderstöd eller annat därmed jämförbart understöd om högst 16 euro per dag som med anledning av stridsåtgärd har erhållits från en arbetsmarknadsorganisation.

95 §

Avdrag för inkomstens förvärvande

Den skattskyldige får från sin löneinkomst dra av

95 §

Avdrag för inkomstens förvärvande

Den skattskyldige får från sin löneinkomst dra av

Gällande lydelse

1) såsom avdrag för inkomstens förvärvande 590 euro, dock högst löneinkomstens belopp,

Föreslagen lydelse

1) såsom avdrag för inkomstens förvärvande 620 euro, dock högst löneinkomstens belopp,

105 a §

Förvärvsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen

Avdraget utgör 40 procent av det belopp varmed de inkomster som avses i 1 mom. överstiger 2 500 euro upp till ett inkomstbelopp av 7 230 euro och 14 procent av det belopp som överstiger detta. Avdraget är dock högst 2 550 euro. När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 14 000 euro, minskar avdraget med 3,5 procent av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger 14 000 euro.

Avdraget utgör 47 procent av det belopp varmed de inkomster som avses i 1 mom. överstiger 2 500 euro upp till ett inkomstbelopp av 7 230 euro och 23 procent av det belopp som överstiger detta. Avdraget är dock högst 3 550 euro. När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 14000 euro, minskar avdraget med 4 procent av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger 14 000 euro.

116 c §

Idrottsutövarfond

En idrottsutövare, vars idrottsinkomst för skatteåret uppgår till minst 9 400 euro före avdrag av utgifter för inkomstens förvärvande eller bibehållande, har rätt att av sin idrottsinkomst skattefritt till en idrottsutövarfond överföra högst 20 procent, beräknat på idrottsinkomstens bruttobelopp, dock högst 25 000 euro per år.

116 c §

Idrottsutövarfond

En idrottsutövare, vars idrottsinkomst för skatteåret uppgår till minst 9 400 euro före avdrag av utgifter för inkomstens förvärvande eller bibehållande, har rätt att av sin idrottsinkomst skattefritt till en idrottsutövarfond överföra högst 30 procent, beräknat på idrottsinkomstens bruttobelopp, dock högst 50 000 euro per år.

127 a §

Hushållsavdrag

Hushållsavdrag beviljas inte, om för samma arbetsprestation har erhållits stöd för närståendevård, stöd som avses i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn, sysselsättningsstöd eller arbetsmarknadsstöd som betalas till arbetsgivare. Avdrag beviljas inte heller på basis av arbete för under-

Hushållsavdrag beviljas inte, om för samma arbetsprestation har erhållits stöd för närståendevård, *servicesedel som beviljats av kommunen för social- och hälsovård*, stöd som avses i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn, sysselsättningsstöd eller arbetsmarknadsstöd som betalas till ar-

håll eller ombyggnad av bostad, om reparationsunderstöd för reparation av bostaden har beviljats av statens eller något annat offentligt samfunds medel.

betsgivare. Avdrag beviljas inte heller på basis av arbete för underhåll eller ombyggnad av bostad, om reparationsunderstöd för reparation av bostaden har beviljats av statens eller något annat offentligt samfunds medel.

*Denna lag träder i kraft den 200 .
Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för år 2004.*
